

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

Q. D. B. V. 20.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA

DE

IVRIS-CONSVLTO
PHILOSOPHO

QVAM

AVSPICIIIS

DIVINI NVMINIS

MAGNIFICI

ICTORVM ORDINIS

AVCTORITATE

IN

INCLVTA VNIVERSITATE ALTDORFINA

PRO LICENTIA

SVM MOS IN VTROQVE IVRE

HONORES RITE CAPESSENDI

PVBlicAE DISQVISITIONI

EXPONIT

IOANNES BVRCARDVS VVOLFIVS

NORIMBERGENSIS.

AD D. XV IVNII A. c1o 10cc xxviii.

TYPIS IOD. GVIL. KOHLESII ACAD. TYPOGR.

AMERICAN STATISTICAL ASSOCIATION

OFFICE OF THE
SECRETARY

MEMORANDUM
TO THE BOARD OF DIRECTORS
FROM THE SECRETARY
SUBJECT: [Illegible]

AMERICAN STATISTICAL ASSOCIATION
ATTENTION OF
THE BOARD OF DIRECTORS

[Illegible text]

[Illegible text]

SACRI ROMANI IMPERII
PERILLVSTRIS AC LIBERAE
REIPVBLICAE NORIMBERGENSIS
SENATI
SPLENDIDISSIMO
PERILLVSTRIBVS, GENEROSISSIMIS
ATQVE PRVDENTISSIMIS DOMINIS
DOMINIS
DVVMVIRIS
TRIVMVIRIS
SEPTEMVIRIS
SCHOLARCHIS
RELIQVISQVE
SENATORIBVS

PATRIAE PATRIBVS
BENIGNISSIMIS
DOMINIS AC MAECENATIBVS SVIS
PER QVAM GRATIOSIS
PRIMITIAS STVDIORVM SVORVM
PRO IMPETRANDO SIBI PATROCINIO
TVTELAE ET FAVENTE CLEMENTIA
HO QVO PAK EST OBSEQVI ET VENERATIONIS QVETV

AVCTOR.

AVCTOR.

AVCTOR.

AVCTOR.

AVCTOR.

B. L.

SALVTEM ET FELICITATEM.

Sicut status et apparatus rei litterariae refert imaginem horti culturae, quae nunquam integra est, quia nusquam inuenit, ubi totius naturae uegetabilis opes una sede iungere possit, ita desiderium humani intellectus in infinitum abit, semperque nouas deproperat edere formas. Non igitur B. L. mihi, uertes uitio, quod hanc materiam ad disputandum pro gradu elegerim, existimanti, neminem ne mediocrem quidem. I Consultum se profiteri posse, absque minimume longe praestantissimae philosophiae. Ingenue fateor multa intacta a me relicta, nec pro dignitate materiae, omnia explicita esse, quia nullum tractatum prolixum conscribere, sed terminos dissertationis publicae tantum mediocres obseruare uolui. Vale B. L. et conatus nostros iudicio melioris calculi defende.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA
DE
IVRIS - CONSVLTO
PHILOSOPHO.*Summa dis-
sertationis.*

§. I. *Q*uod iurum constitutum nobis sit, de ICTO PHILOSOPHO aliquid scribere, ac omnis disputatio super hoc argumeto futura sit, primum omnium placet, ante definire, quid sit IVS, et unde primario enatum sit; deinde quid sit ICTVS; tum quid PHILOSOPHVS; et postremo declarare, quod iurisconsultus, si iurisprudentiam penitus perceptam habere, ac perfectus iurisperitus euadere cupit, necesse habeat, philosophiam cum iurisprudentia coniungere.

§. II.

*Quid sit ius
in genere.*

IVS in genere, est norma, secundum quam actiones nostras liberas attemperare obligamur.

§. III.

*Divisiones
iuris.*

Est autem IVS, uel naturale seu quod idem est morale*, uel positium. Posterius est uel diuinum,

* Inter has, non est essentialis, sed accidentalis tantum differentia. Reineck. l. 2. cl. 2. c. 2. num. 2. Zepper. tr. de LL. c. 1. Ius morale scriptum et promulgatum est, ius naturale autem non aequae. Vtrumque ex dictamine

num, uel humanum. Et ad hoc pertinet ius ciuile. Reliquorum iurium diuisiones, quia de illis hic non agimus, merito praeterimus.

§. IIII.

IVS CIVILE sunt regulae, secundum quas in societate ciuili priuata, actiones suas attemperare quis debet. Quid sit ius ciuile.

§. V.

mine rectae rationis originem trahit, et obligat omnes homines ad ea facienda, quae sui natura honesta sunt, et ad omittenda, quae turpia sunt. Et sic ius morale et naturale non differt. *Laut. Coll. Theor. pract. ad tit. 7. de Inst. et Iur. §. 28. et Mysf. ibi allegat.* Hoc ius naturale et morale autem differt a reuelato diuino, quod etiam positium uocatur, et expressa promulgatione, ut legis instar obseruetur, a DEO est publicatum, quale est extra dubium lex Mosaica. Cum uero lex fonsenset ceremonialis solummodo populum iudaicum respexerit, et particularis fuerit, *Illust. Buddeus in Inst. Theologiae moralis, P. 2. C. 1. §. 15.* non inconueniens erit, paucissimis quaestionem hic attingere: An etiam detur lex positina diuina uniuersalis, a lege naturali siue morali discrepans? Ita sentire uidetur, maximi nominis Ictus Thomasius in *Iurispr. diuina l. 1. c. 2. §. 63. et seqq.* dum ius reuelatum uniuersale describit, per legem hominibus, per reuelationem publicatam, ea determinantem, quae necessariam connexionem cum hominis natura rationali non habet. Et Hugo Grotius *l. 2. de I. B. et P. cap. 5. §. 8.* Vir celeberrimus autem Buddeus in *Inst. Theol. moralis P. 2. c. 1. §. 10. et seqq.* affirmat quidem, legem dari absolutam i. e. naturalem uniuersalem, ex omnium sententia; legem autem positiam uniuersalem diuinam plane negat *Francisc. Budd. Inst. Theol. dogmaticae. l. 3. c. 1. §. 12. et l. 3. c. 2. §. 3.* Cuius autem sententia uerior, aliorum sit iudicium.

§. V.

Quid ius
naturale.

IVS autem NATVRALE est, quod natura omnia animalia docuit, definiēte Iustiniano in *pr. Inst. de Iur. Nat. G. et Civil. et in l. 1. §. 3. m. de Iust. et Iur.* Quia autem haec definitio nimis est generalis, et non humano generi propria, sed ad omnia animalia, quae in coelo, quae in terra, quae in mari nascuntur, ut in *pr. Inst.* iam allegato, pertinet. Aliam igitur apponamus definitionem, quae soli humano generi competit. Nimirum

§. VI.

Alia definitio
iur. naturalis.

IVS NATVRAE est norma, secundum quam actiones nostras morales liberas, ductu naturae, attemperare obligamur. Esse hoc ius naturale dictamen rationis, in illius disciplina demonstratur.

§. VII.

Omnes
actiones, ex
nostra natura
resultantes, per
se debitaes et
illicitae
sunt.

Actiones nostrae liberae ita sunt comparatae ut semper stipentur consecrariis, uel ad nostram perfectionem, uel ad imperfectionem tendentibus. Iam cum id, quod nos perficit *bonum*, et id quod nos imperfiores reddit, *malum* dicatur; consecraria actionum uel bona uel mala sunt. Eadem consecraria ex natura nostra aliarumque rerum descendunt. Hinc consecraria actionum liberarum, et actiones ipsae nostrae, liberae sua natura, hoc est per se sunt uel bonae uel malae. Et cum bonitas haec uel prauitas actionum ex ipsa natura nostra aliarumque rerum possit concipi; formula Grotiana in *§. 2. Proleg. de Iur. B. et P.* posito per impossibile &c. haud incommode defendi potest. *Philos. Moral. VVol. §. 5. in f.* Quam etiam praeterlapsis aliquot annis uerbosius iam sub praesidio uiri Illust. atque excellentiss. Wilduogelii, demonstrat, *§. 5. Carol.*

Carol. Michael Strasberg, *in dissertatione sua, quae de font. iuris rom. eorumque usu hod. inscribitur.*

§. VIII.

Cum ex theologia naturali pateat, omnes naturas et essentias rerum a DEO esse, illam moralitatem actionum, a DEO deriuabit, qui ueritates illas altiores introspererit, licet illa ita se habeat, ut a quouis, rationis usu pollente, absque theologia naturali, aeque ac Geometria cognosci possit.

Moralitas actionum a quolibet ratione praedito cognosci potest.

§. VIII.

Repraesentatio boni uel mali, mentem ad aliquid faciendum uel omittendum determinans, est MOTIUM.

Quid sit motium.

§. X.

Cum autem uoluntas per motiua, ceu rationem sufficientem excitetur determineturque, per §. 492. & 496. *Met: Wolf.* ut aliquid fiat uel omittatur; fit omnino per repraesentationem distinctam, ut nihil uelimus, nisi id quod bonum sit, & nihil nolumus, nisi id quod malum sit, per §. 6. & 27. *philos. moral. Wolf.* Adeoque haec motiua naturalia sufficere potuissent, ad nos obligandum, per §. 401. *polit. & §. 8. & 9. in f. & seqq. philos. moral. Wolf.* dum omnes actiones a natura determinatae sunt, utrum eae bonae, an malae sint, per §. 27. *philos. moral. Wolf.* ac proinde leges naturales omnium perfectissimae sunt, per §. *iam alleg.* quippe quae nos stimulant, ad nihil faciendum, nisi quod nos, nostrumque statum, tam externum, quam internum perfectiorem reddere possit. §. 6. & 12. *philos. moral. Wolf.*

Lex naturalis sufficere potuisset ad nos obligandum.

§. XI.

*Quia nimis
difficilis est
diuicatio
actionum,
repet. legum
naturalium
necesse erat.*

Ad honestatem uel turpitudinem actionum diuicandam insignis saepius rationis usus requiritur (*philos. moral. Wolf. §. 4. & 23.*) qui cum in quamplurimis non deprehendatur ob altiorem indaginem consequentium, ex hac uel illa actione oriundorum, adeoque non cuilibet leges naturales tam clare ante oculos iacent, eamque ob causam ampla occasio ad magnas & infinitas discordias futura sit, nec non etiam iudici, inter partes litigantes ius dicenti, propter nimias obuinentes causas abditas, magna difficultas oriretur, isque insuper frequentius male pronuntiaturus esset (*polit. Wolf. §. 401.*) omnino necesse erat, ut illae leges naturales repeterentur, in republica, certeque determinarentur. per §. iam alleg. & §. 17. *philos. moral. Wolf.*

§. XII.

*Ius ciuile est
ius nat. re-
petitum, et
ad statum
reipublicae
accomoda-
tum.*

Et hanc ob causam factum esse existimo, quod ius ciuile ius naturale repetitum appellatum fuerit, quantum id quidem status reipublicae permiserit. Notum enim est, ius ciuile esse ius naturale *l. 1. §. 2. in f. 5. 6. 9. in f. l. 10. §. 1. & 2. π. de Iust. & Iur.* applicatum ad homines in republica uiuentes §. 1. *I. de I. N. G. & C. & l. 9. π. de Iust. & Iur.* Quorum indolem & conditionem si quis paulo accuratius perpenderit, haud difficulter cognoscet, cur ius ciuile non per omnia iuri naturali seruiat, ut sunt uerba Imperatoris in *l. 6. π. de Iust. & Iur.* & cur interdum nonnulla irregularia, e. g. lupanaria de quibus in *l. 21. §. 11. π. de receptis, qui arbitr. & l. 27. §. 1. π. de heredit. petit.* mentio facta; item gradus leuiticorum *cap. 18.* prohibiti, etiam in nostra ecclesia quandoque tolerantur, si ipso facto matrimonium est contractum,

ctum, ad euitandum maius scandalum, ueluti in gradu lineae collateralis inaequalis, secundo affinitatis, prohibito *cap. leuit. 20. v. 20.* quales & alii similes gradus interdum quidem tolerantur, non tamen oppido dispensantur re adhuc integra, uti differentiam inter dispensationem & tolerantiam erudite explicuit Ioh. Wilhelm Baier Prof. Theolog. Ienensis celeberrimus beate defunctus, in dissert. de tolerantia & dispensatione graduum prohibitorum. Innumerae dantur laesiones, quae in republica ad uiuum refecari non possunt, & quae licitae sunt in foro externo, ne iudicia infinitis litigiis distrahantur. Quale exemplum nobis exhibet licita in contractibus laesio usque ad dimidium, qualis circumuentio *εμπερικινῶς* facta dicitur, quae uenit ex studio carius uendendi et uilius emendi, sed tamen absque proposito decipiendi, *Nou. 97. c. 1. § l. 8. in f. C. de rescind. uend. l. 16. §. 4. π. de Minoribus.* Conf. omnino Samuel de Cocc. *Ius controuersum ad Tit. de contrah. emptione.* Ex eadem ratione, rescindi non potest sententia post rem iudicatam, licet noua instrumenta sint reperta *l. 4. C. de re iudic. l. 27. in f. π. de except. rei iud. l. 35. π. de Iudic.* Nec transactio *l. 16. 19. 20. C. de Transf. ut litium aliquis sit finis. l. 10. C. eod.*

§. XIII.

Et quāquam supra § 12. monstrauiamus, ius ciuile nihil aliud esse, quam ius naturale repetitum, tamen non per omnia iuri naturali seruit *l. 6. π. de Inst. & Iur.* quia nimis late est ius naturale (§. II.) et non quisque propter adductas rationes, per hoc satis perfecteque obligari poterat, aliquid *additum* uel *detractum* est iuri uniuersali, naturali scilicet, et

Iuri nat. additur uel detrahatur aliquid per ius civile.

Gentium l. 6. π . iam cit. Et hac ratione ad statum
 ciuilem romanum accommodatum, ut et Ius Pu-
 blicum. Illust. Cocceius c. 1. *prud. iuris publ.* §. 3. s.
 et seqq. et ius ciuile proprium effectum est. l. 6. §
 9. t. *supra allegat.*

§. XIII!

*Additur u-
 viis modis.*

ADDITIONVM est iuri naturali (per §. 13.) aliquid, per
 ius ciuile l. 5. et 6. π . de *Iust. et Iur.* E. g. I. ratione
 TEMPORIS; uti fatale appellationis interponendae,
 quod hodie indifferenter est decendum. N. 23. c. 1.
 et *Aut. Hodie autem, C. de Appell.* In praescriptio-
 nibus tam actionum quam rerum, t. t. I. de *Vsucap.*
 et. tot. tit. π . de *diuers. temp. praescript.* In com-
 putatione diei naturalis et Ciuilis, quorum ille ob-
 seruatur in decendio appellationis, restitutionibus in
 integrum, hic in materia praescriptionis l. 3. §. 3. π .
 de *minoribus* l. 67, π . de *Vsurpat.* II. ratione LOCI;
 quod ad forum et contractus et delicti attinet; Nam
 reus fortitur forum in loco contractus, c. f. x. de
for. compet. l. 21, π . de *O. et A. et rei sitae* l. 1. et. f.
 C. *ubi in rem act.* c. f. x. de *for. compet.* In loco
 delicti l. 3. de *Offic. praesid.* l. 7. §. 4. J. f. de *accus.*
 Iterum ratione citationis requiritur, ut fiat ad
 locum Iudiciū illius Iudicis, qui habet iurisdictio-
 nem, et ubi citandus est, intra citantis territo-
 rium, per *leg. fin.* π . de *Iurisd.* l. 9. *Cod. de Iudiciis.*
 Extra territorium uero non citat, nisi prius iudice
 requisito per litteras subsidiales. *Gail. l. 1. obs.* 56.
 III. ratione PERSONAE; huc pertinet totum ius
 personarum, ex statu libertatis, ciuitatis uel Fami-
 liae, scilicet tribus societatibus in politica nobis deri-
 uatum. IV. ratione FORMAE; quod alia conuen-
 tio

tio sit pura, alia non pura, haec rursus alium habeat effectum respectu conditionis, respectu modi, respectu diei vid. Laut. *Coll. theor. pract. ad tit. de pact. §. 86. et seqq.* pariter quoque in contractibus verbalibus siue stipulationibus, §. 1. *Inst. de Verbor. obligat.* contractu chirographario, Lauterbach. *ad tit. π. de Reb. credit.* in forma testamentorum praecipue externa, *t. t. π. qui testamenta facere possunt*, quorsum pertinet heredis institutio §. 34. *I. de legat.* In tit. de hered. Instit. heredis institutio I. exhaereditatio solennis, quae patri incumbit, §. *fin. Instit. de Exhered.* In beneficio inuentarii, forma quae respicit uel legitimam eius confectionem uel tempus, intra quod est conficiendum. Laut. *Coll. theor. pract. ad tit. de Iur. deliberandi §. 12.* V. ratione QUANTITATIS; ut in donationibus. Nam donatio 500. solidos excedens, et actis non insinuata, non ualet, quoad excessum. In poenis ciuilibus priuatis, ratione simpli, dupli, tripli et quadrupli. Nec non in quantitate legata, quae non perit. *l. 30. §. 3. π. ad leg. Falcid.* VI. ratione SOLENNITATVM; respectu formae, quae adhibetur in adoptionibus, emancipationibus, praecipue hodiernis legitimationibus per Comites palatinos, et quae sunt adhuc plura eiusdem generis fere innumerabilia. Spectant huc etiam, poenarum tam ciuilium quam criminalium; modus et forma, quae iuri naturali per ius ciuile additae sunt; ueluti relegatio, fustigatio, gladius, suspendium, abscissio membri, stigmata, positio pro numellis, rota, ignis, suffocatio, et sic deinceps. De his, et antecedentibus omnibus, naturalis lex silet.

§. XV.

*Detrahitur
aliquid nat.
legi.*

DETRAHITVR (*per §. 13.*) naturali legi aliquid, non ita quidem, ut naturalis lex immutetur sed limitetur tantum secundum utilitatem reipublicae. Strik. *annot. ad π. p. m. 15. sub uoc. detrahendo.* E.g. I. per seruitutem ciuilem, per quam aliquis dominio alieno contra naturam * subiicitur, §. 2. *Inst. de Iure pers.* Nam naturali iure, omnes homines aequales sunt, iure autem ciuili romano quadrupedibus annumerabantur *l. 1. π. ad L. Aquil.* imo nullum statum ciuilem habere credebantur, et sic pro nullis habentur *l. 32. π. de R. I.* II. In pactis nudis, quia de iure ciuili uim efficacem actionem producendi, non habent. *l. 7. pr. et §. 4. π. de pact. l. 10. 21. C. de Pact. l. 1. C. de Pact. comment.* III. In restit: in integrum ob minorennitatem, uid. *t. t. π. de Minoribus 25. ann.* IV. In Scto Velleiano *l. 2. §. 1. π. b. t. et macedoniano. l. 1. 9. §. p. h. t. l. 40. de cond. dict. indeb.* Conf. omnino §. 9. *Diff. in f. §. 7. cit.* Nam legibus naturalibus, terminus minorennitatis ignoratur, et quilibet potest ualide contrahere, qui rationis usu non est destitutus, uel tantum rationis consecutus est, quantum ad pacta celebranda sufficit. Fieri potest, ut aliquis ante annum uicesimum uel uicesimum quintum, intellectus et rationis usu et facultate consentiendi polleat, adeoque ante tempus à lege ciuili romana uel saxonica determinatum maiorennitatis

* Vid. tamen §. 118. *Polit. Wolf.* Ob es recht ist, Menschen zu Sclaven zu machen. Hodie tamen barbara romanorum seruitus penitus inter christianos abrogata est. *Gudelin. de Iure nou. l. 1. c. 4. Groenew ad t. l. de Iur. Person. Stamm. lib. 1. tit. 1. c. 2.*

nitatis solus absque curatore ualide contrahere possit, quantum ad ius naturale attinet. Plura exempla allegare necesse non est, sufficiunt haec ad sententiam nostram confirmandam; praecipue dum in hac re otium nobis fecit *Rahel in Diss. Iur. nat. th.* 141.

§. XVI.

Ius ciuile est ius naturale applicatum ad negotia et actiones ciuium (per §. 12.) sed cum ius naturale sit immutabile, §. 11. *Inst. de Iur. N. G. et C. et §. 25. philos. moral. Wolf.* ius naturale immutari non potest. Hinc ipsa lex ciuilis legi naturali directe repugnans, admittenda non est. In applicando uero iure naturali ad negotia et actiones ciuium facile fieri potest, ut plures et innumerae regulae concurrentes sibi inuicem contradicant, adeoque efficiant, ut admittenda sit exceptio. §. 165. *Met. Wolf. et not. 31. ad l. 5. π. de Iust. et iur. edit. Corp. Iur. nouiss. Lips. d. a 1720.* Omnino contingere potest, ut ius naturale idque uniuersale aliquam limitationem patiat in rebus publicis. §. 166. *Met. alleg.* Sed cum ob limitationem alicuius rei, ipsa res non intereat; ipsum ius naturale ob eiusmodi limitationes, ex statu reipublicae oriendas, non tollitur. Nam nec in ullo iure positio non datur regula adeo generalis, quae non suam patiat exceptionem, inde tamen exceptio non tollit regulam, sed uti Icti uocant magis firmat eam in casibus non exceptis. l. 12. §. 43. *π. de Instruct. et instrum. legat. ibique Bartolus.* Praeterea notum est aliunde, leges naturales ipsas dictitare exceptiones in casibus, ubi plures leges particulares concurrentes sibi inuicem contradicunt. Leges proinde naturales inculcant ipsae eiusmodi limitationes,

*Nulla lex ciuilis dire-
ctè contra
ius naturae
sanciri po-
test.*

nes, quae adeo ipsi iuri naturali repugnare non possunt. Et quanquam leges ciuiles minus sese extendant ad omnia, quae legibus naturalibus conueniunt, proinde multa ciuium conscientiae, pudori et religioni relinquuntur, ubi ea praecipuae sunt, quae in honestate consistunt, qualis u.g. est obligatio ad remunerandum in *L. 25. §. 11. π. de haeredit. petit.* eam tamen ob causam lex ciuilis legem naturalem tollere censenda non est. Si instituta ciuilia ea prohiberent, quae iure naturali praecepta sunt, et si praeciperent, quae eodem iure prohiberentur, fatendum omnino esset, eiusmodi leges ciuiles contra ius naturale sanctitas, ideoque irrationabiles et iniquas esse.

§. XVII.

Transgressio prima.

Quid sit ICtus.

Haecenus egimus de iure, et unde primario originem suam trahat, nunc autem etiam introspicimus, quid sit iurisconsultus, *ui §. 1.*

IVRISCONSULTVS * autem est, qui scientia et habitu pollet, leges rite explicatas ad facta in uita humana obuinentia applicandi.

§. XVIII.

Nec iuris scientia s. peritia, nec iuris prudentia, ab ICto separari potest.

IVRIS SCIENTIA uel IVRIS PERITIA est habitus leges explicandi. Leges sunt uel diuinae uel humanae, et illae l. naturales l. positivae, humanae publicae l. priuatae siue ciuiles. Ad omnes haec legum

* Hinc de iure consuluntur, et facultate de iure respondendi pollet. *Cic. 2. de Orat. l. 17. §. 1. π. si seruit. iudic. §. 8. Inst. de I. N. G. et C. quorum omnium sententiae et opiniones eam auctoritatem tenebant, ut iudici recedere a responsis eorum non liceret, ut ait Imperat. in §. alleg. Et leges praescribunt: l. 1. π. de LL.*

Iur. Rom. et Boileau in Satyris Burmann. orat. in humanitatis studia. et eorum characterem concinne pariter ac erudite pro more suo explicuit Ziegler in tr. de Art. Rabulistica, de quo genere hominum secundum Tertullianum de pall. cap. 5. uere praedicandum est, quod plus togae laeserint rempublicam quam loricae.

§. XX.

*Officium
Iculti.*

Iurisconsultus autem qui ad propositas quaestiones commode respondere uult, non tam uerba legis, sed uim ac potestatem illorum intelligere debet, *l. 17. w. de LL.* simulque illa bene interpretata ad factum obuium applicare, nec minus eius partium est, leges praescribere (*uid. not. ad §. 17.*); quanquam is directe leges praescribere non potest, ut ciues uel parentes ex illis obligentur, praescribit tamen commune praeceptum, *LL. naturae et aequitati conforme, l. 1. w. de LL.* quod est notitia aequi et boni a natura omnibus indita, *not. 16. l. iam cit. Edit. Corp. Iur. nouiss. Lips. a. 1720.* Quod commune praeceptum, postea ab Imperatore, seu legislatore, tanquam lex ciuiliis sancitur. Vt etiam *Digesta* ex talibus legibus seu responsis iurisconsultorum, iussu Imperatoris, *const. Tanta. de conf. w. §. 10. et 19. anno 533.* promulgata sunt.

§. XXI.

*Akera
transgresso.*

Nunc autem etiam paucis demonstrabimus, quid sit philosophus.

*Quid sit phi-
losophus.*

PHILOSOPHVS est, qui scientiam habet, ad introspectendum omnia possibilis, quatenus sunt possibilis.

§. XXII.

§. XXII.

SCIENTIA est habitus mentis deducendi conclusiones ex principiis indubitatis idque nexu concatenato, seu syllogistico. *Quid scientia.*

§. XXIII.

I. POSSIBILE sumitur pro omni eo, quod fieri potest, siue actualiter existat, siue non. *Quid possibile.*

II. POSSIBILE est, quod nullam inuoluit contradictionem.

§. XXIII.

Contradictio est simultanea unius eiusdemque rei affirmatio et negatio. Haec contradictio dicitur etiam ABSVRDVM. *Quid absurdum.*

§. XXV.

Ergo philosophus est is, qui habitu mentis praeditus deducere conclusiones ex principiis indubitatis potest idque nexu concatenato (*per §. 22.*) et ui harum conclusionum introspicere, quid fieri seu existere possit (*§. 23.*) siue quod non fieri possit, et ita absurdum sit. (*§. 24.*) *Philos. introspic. potest, quid sit absurdum.*

§. XXVI.

Ergo philosophus diiudicare et introspicere potest, an homo alterum laedere et utrum laesio in contractu committi possit, *§. 23. II. et §. 24.* An delicta, aut quatenus punita uel impunita esse debeant. An decalogus inuersus, ius naturale inuersum, et arithmetica inuersa possit inueniri. Et sic deinceps, utrum leges a superiore contra ius naturale possint sanciri, nec ne. *Philos. diiudicare potest, quid resum sit.*

§. XXVII.

*Ultima
transgressio.*

Extremum nobis etiam demonstrandum est, per §. 1. quam ratione Ictus sine philosophia consistere non possit, aut quo modo, nemo possit, esse bonus seu scitus Ictus, qui non sit philosophus.

*Ictus philos.
magis intel-
ligit iuris-
prud. rom.
quam legu-
leius et ra-
bula.*

Iam supra §. 12. 13. 14. et 15. demonstrauius, jus ciuile esse ius naturae applicatum ad negotia ciuium, qua talium. Fontes itaque iuris ciuilis sunt ius naturae et status reipublicae, ex utroque occasio legislatoris cognoscenda est. Quicumque fontes ipsos, ex quibus leges ciuiles deriuatae sunt, et quam ratione illae compositae sint, uno uerbo, modum geneleos, intelligit, et ita cognitionem philosophicam de LL. habet, magis perceptam habet iurisprudentiam quamcunque ciuilem, prae illo, qui tantummodo cognitione historica (§. 19.) illius rei imbutus est. Ictus ergo, qui fontes iuris romani et modum geneleos non intelligit, non aequè introspicit iurisprudentiam ciuilem, quam Ictus philosophus. Haec intelligentia efficit, ut iure consultus rationem legis perspiciat, ultra quam illius applicatio non est extendenda, et ob cuius similitudinem seu identitatem alii casus, in legibus non expressi resolui possunt. Sed hoc nemini leguleiorum ac rabularum (§. 19.) contingit.

§. XXVIII.

*Ictus in-
structus esse
debet dex-
teritate ex-
plicandi
propof. Et
hac ratione
philos. esse
debet.*

Ictus nosse debet methodum explicandi leges (§. 17. et 18.) Leges sunt normae et ex consequentibus propositiones. Hinc iureconsultus instructus esse debet dexteritate explicandi propositiones. Explicatio propositionum praesupponit notiones distinctas

stinctas subiecti et praedicati; eorumque determinationem, si quae adfuerint. Quem laborem sibi uindicat logica, quae disciplina philosophiae est. *Vnde patet lectum debere esse philosophum.*

§. XXIX.

Iure-consultus scire debet applicare leges bene intellectas et explicatas ad facta obuientia (§. 17. et 18.) In eiusmodi applicatione deprehendimus ratiocinium, cuius minor est factum, maior uero ipsa lex, quae in conclusione facta attemperatur. Hinc iuris prudentia exquirat habitum ratiocinandi, qui ab usu logicae pender. *Vnde noua uice patet, Iureconsultum oportere esse logicum ac proinde philosophum.*

In Icto requiritur habitus ratiocinandi, et ideo oportet esse philosophum.

§. XXX.

In factis eruendis recurrendum saepius est ad doctrinam probabilium, unde descendunt praesumptiones, quae in iure ciuili dicuntur tam iuris tantum, quam iuris et de iure, de quibus integros conscripserunt tractatus Menoch et Mascardus, quam sibi uindicat logica et ex consequenti philosophia. Si quis porro partes consulti iuris uel ciuilis uel publici uel alius positiui explere uelit, interpretem eiusmodi iurium agere tenetur. Hinc ars interpretandi iureconsulto in eiusmodi casibus probe cognita et perspecta esse debet. Quae cum ad logicam et consequenter ad philosophiam respiciat; *philosophiae necessitas in iuris prudentia denuo patescit.*

Demonstratur et in hoc, et seqq. §§. neminem posse Ictum esse, qui non sit philosophus.

§. XXXI.

Ius in rebus publicis est reuera nihil aliud nisi ius naturale applicatum ad negotia et actiones hominum in rebus publicis uiuentium. Id quod locum

II.

cum habet in omnibus speciebus legum, in publica re obuenientium. Hinc et ipsum ius ciuile est ius naturale applicatum ad actiones ciuium, qua talium (§. 12.) Nec minus ius publicum est ius naturale applicatum ad negotia publica, quae ipsam rempublicam immediate attingunt. (13. *inf.*) et l. I. §. 2. *u. de Iust. et Iur.* Iuris proinde et priuati et publici perito politicam, seu doctrinam non tantum reipublicae, formas diuersas cognoscendi, sed etiam iuris-naturae et gentium systema probe inspiciendum uenit. Sed utraque tractatio ad philosophiam spectat. Vnde *iterata uice patet, sapientiae studium à cultu iuris-prudentiae solidioris separari non posse.* Et cum iure consulti sit, examinare controuersias hominum, quae occasionem praebuere iuri naturae externo, quod sollicitè est discernendum à iure naturae interno, cuius custodia cuiusuis conscientiae relinquitur; in iure naturae externo tractando ita uersari debet iure consultus, ut officia stricta, quae coactionem patiantur, ab officiis decori seu amoris, extorsionis nescii, separet accuratius et distinguat. Hac ratione iure consultus tota philosophia practica indigere non poterit, quae cum haud exiguam partem philosophiae primae, et totam psychologiam empiricam deponat; in campum metaphysicae, disciplinas, quas tetigimus, continentis, eidem descendendum erit. Nouam itaque cernimus causam, quae uehementius commouere potest *iuris prudentiae solidae cultorem ad philosophiae praecepta uberius inspicienda.*

§. XXXII.

III. Haud pauci iuris consulti magni nominis asserunt, colendum esse ius priuatum non minus, quam publicum

licum uniuersale, id quod praecipue Ulrici Huberi Ius Ciuitatis, Boehmeri Ius publicum uniuersale et Ius priuatum uniuersale, in iure naturae eximii Griebneri delineatum eunicunt. Quae disciplinae cum Iuris naturae partes sint, inde nouam nanciscimur rationem, cur iuris prudentiae non fucatae cultori studium philosophicum apprime necessarium sit.

§. XXXIII.

Si conferamus definitiones iure consulti, qui iuris peritus est (§. 17. et 18.) item leguleii et rabulae, prior a duobus (§. 19.) reliquis soliditate distinguitur. Iam cum solide doctus disciplinas suas in systema redigat; inreconsultus de formando iuris systemate sollicitus est. *Systema* est complexus plurium ueritatum inter se connexarum; iureconsultus ergo de nexu disciplinae concatenato cogitat. Is proinde methodo utitur systematica, qua conclusiones et asserta cohaesionem indiuulsam nanciscantur cum principiis. Quam methodum, quae uel synthetica uel analytica est, cum adhibeat philosophus; ipsa methodus philosophica, quae a mathematica non differt, iureconsultum a leguleo et rabula distinguit. De quo aliquis eo minus dubitabit, quo magis notum est, methodum philosophicam et mathematicam esse rationis propriam et cuius disciplinae applicari aptam, quae rationi peruia est. Quae omnia denuo nos de necessitate philosophiae in cultu iurisprudentiae conuincunt.

IIII.

§. XXXIII.

Ponas aliquem, qui in tractanda iuris disciplina de iure naturae externo, cuius (§. 31.) mentionem fecimus, propius indagando non sollicitus fuit, is non

V.

non

non concipit, quid sit laesio perfecta, et cur multae laesiones perfectis non annumerentur. Et licet in corpore iuris ciuilibus laesiones perfectae multae determinentur, nullam tamen concipiet rationem, cur aliae uiolationes officiorum erga se et erga alios non determinatae et notatae in iure ciuili tanquam perfectae, non aequae dicantur laesiones et iniuriae. Talis saepius aliquam actionem aestimabit pro iniuria seu laesione, quae talis non est, quin imo is etiam saepius leges ciuiles accusabit iniquitatis, quae plures actiones, dictamini rationis aduersantes impunitas relinquat. Sed si quis ductu iuris naturalis cognouerit, nullam actionem reputandam esse pro laesione, quam qua officia necessitatis, quae $\tau\delta$ suum cuique inculcat, uiolantur, nihilque pertinere ad suum, quam illud, quod uel natura uel ope artis seu pactorum nobis contingit; facilius perspiciet, quatenus in foro externo uerae laesiones sint, praecipue si tunc iuris ciuilibus dogmata ex iure naturae deducta et ad statum applicata coniungat, sine qua coniunctione et peritissimus et acuratissimus philosophandi artis peritus, in iuris prudentia ciuili, tanquam arte practica claudicat.

§. XXXV.

VI. Neque is, qui philosophia destitutus est, facile concipiet, cur in republica multa officia commoditatis et decori in officia necessitatis abeant. Id quod ex indole alicuius reipublicae, in politica, quae philosophiae disciplina est euoluenda, condisci potest, in quo tamen addiscendo, ut uerum fatear, non tantum sufficiunt nuda praecepta philosophiae theoretica, sed multum, imo plurimum tribuendum culturae et experientiae, quae theoriam firmat.

§. XXXVI.

§. XXXVI.

Icti est, ut in factum, quod circa diuinas uel humanas res uersatur, inquirat (§. 18.) Inquisitio autem de facto a philosophia dependet (§. 30.) Si itaque Ictus factum auxilio logicae exacte perscrutatus fuerit, leges deinde, quas itidem scire debet, dextre applicabit. Alias male applicatur ius etiam, ut ait Imperator, à peritissimo. *l. 2. w. de Iur. et fact. ignorantia.*

Cognitio facti dependet a philosophia.

§. XXXVII.

Caeterum quisnam potest esse exactissimus Ictus; qui non sit philosophus, et leges ciuiles, quae enatae sunt ex praeceptis naturalibus (*per §. 12. et seqq. arg. L. w. 35. de R. l. ex solidis interpretationis regulis, soluere, et earum, ueram ac genuinam uim ac potestatem introspicere potest. l. 17. w. de LL.*) Quisnam potest introspicere et intelligere interpretationem doctrinalem, et ui huius rationem legis extendere et restringere, qui non exactissime intuetur sensum legis ac legislatoris uoluntatem? Quisnam porro potest esse Ictus, qui non possit ex lege naturali diiudicare, utrum obseruantia aliqua irrationalis sit *cap. f. x. de Consuet. cap. mala conf. dist. 8.* praecipue si ius naturale etiam pro lure diuino accipiatur? ut in Schilt. *Inst. iur. Can. l. 1. c. 2. §. 1. Lauterb. Colleg. Theor. Pract. Tit. de LL. §. 46. §. 29. philos. moral. VVolf. et alibi.* Non aliunde, quam ex philosophia ediscimus, quid sit possibile uel non (§. 23.) adeoque nemo potest introspicere praeter philosophum, ad quid obligemur uel non, quum impossibile nulla obligatio sit. *l. 185. w. de R. l. et c. nemo 6. de R. l. in 6. Ziegl. de I. M. l. 1. c. 5. §. 73. seq. et quaenam conditio pro non scripta*

Demonstratur plurimis casibus, neminem posse Ictum esse, qui non sit philosophus.

D

habea-

habeatur, ut in §. 10. *Instit. de Hered. Instit.* Supra §. 13. 14. et 15. monstrauiamus, iuri naturali aliquid aliquid additum uel detractum esse, per ius civile. Qui itaque philosophiam practicam non intelligit, nec intelligit, num lex aliqua plane sit naturalis, an mixta, naturalis et ciuilibus simul, et utrum illud additamentum ciuile, quod ex singulari statu romano iure naturali annexum est, ad statum nostrum applicari possit, et temporibus nostris conueniat nec ne, adeoque de usu hodierno talis Ictus plane nihil dicere potest. Quisnam recte adaequateque maxime moderaminis inculpatae tutelae in Ordinat. Crim. tanquam lege Imperii pragmatica, Art. 140. 141. et 142. et seqq. propositam definitionem interpretari poterit, qui praeter iuris scientiam philosophandi artem exactissime non teneat? Quid dicam de poenis secundum qualitatem facti et eius circumstantias, imponendis, ad quarum impositionem pertinet proportionalitas arithmetica, ad earum uero inuestigationem proportionalitas geometrica, secundum sententiam DD. certe Ictus iuxta iustitiae obseruabit regulas, qui nescit, proportionalitatem adhibere, tota autem proportionalitatis tam geometricae quam arithmeticae ratio a mathesi dependet, quae philosophiae pars est. uid. Cocc. in iure controuers. tit. de Iust. et Iur. Quaest. 2. Sunt adhuc plures ac innumerabiles casus, uerum hi enumerati, ad sententiam meam probandam sufficiant.

§. XXXVIII

Prius con-
firmatur ex
lege.

Imperator in l. 12. *de LL.* ait. *Non possunt omnes articuli singularem aut legibus, aut senatus consultis, comprehendere: sed cum in aliqua causa sententia*

tia eorum manifesta, is, qui iurisdictioni praeest, ad similia procedere atque ita ius dicere debet. In hac lege Imperator indicat, si in aliqua causa, sententia manifesta sit, ad alias causas obuinentes similes, per argumentum legis, procedendum esse lētis, et hac ratione, ubi sit eadem legis ratio, eandem esse legis dispositionem. l. 32. π. *Ad leg. Aquil.* Ad diiudicationem autem casuum similium, ut nimirum quis introspicere possit, utrum praesens casus, casui alteri in omnibus sit similis; et utrum illa lex cum hac actione exacte conueniat nec ne, philosophia requiritur, atque hoc philosophi est, omnia rationi conuenientia scire et expendere.

§. XXXIX.

Porro monstrauimus in §. 15. legi naturali detrahi aliquid. Sed ne detrahendo nimis inuertatur uel plane immutetur, adeoque lex ciuiliſ plane, *contra* §. 16. legi naturali contraria sanciat, sollicitē caueti debet. Qui autem philosophandi scientiam non tenet, adeoque legem naturalem non intelligit, neque diiudicare potest; utrum lex ciuiliſ legi naturali sit contraria, neque utrum detrahendo nimis detrahatur illi legi, nec ne. Adeoque etiam hanc ob causam, nemo potest esse ICTUS, qui non sit philosophus.

Porro demonstratur

§. XXXX.

ICTUS etiam, ut in not. §. 17. *in. f. et* §. 20. leges praescribit seu concipit, postea iussu summi Imperantis promulgantur (§. 20.) Leges autem ciuiles debent esse leges naturales repetitae et ad statum republicae accommodatae (§. 12.) seu leges ciuiles non possunt esse legi naturali contrariae (*per* §. 16.) Eam ob causam

Qui non est philosophus leges praescribere non potest, neque intelligere utrum praescriptae absurdae sint.

neque ut-
ram tole-
randae nec
ne.

sam ille, qui leges ciuiles praescribere debet, ante omnia necesse est; leges naturales intelligat, alias non introspicit, utrum leges praescriptae legi naturali repugnent, nec ne. Haec repugnantia, inuoluit contradictionem, illud autem, cuius oppositum inuoluit contradictionem, est impossibile (§. 23.) possibilitatem et impossibilitatem introspicit philosophus (§. 21.) ergo Ictus philosophus intelligit, utrum leges praescriptae absurdae sint, nec ne *per* §. 24. et 25. Priori casu leges non sunt tolerandae, recte tamen posteriori, et sic rursus euincitur, solum Ictus philosophum cognoscere, utrum leges sint approbandae, nec ne.

§. XXXXI.

Casus in iure
non deter-
minati,
ex iure na-
turali, mini-
me autem in
foris fran-
conicis ex
Carpzouio
et aliis DD.
decidendi.

Postremo paucis adhuc uerbis addimus, eam ob causam etiam necesse esse, ut Ictus sit philosophus, quum non omnes causae, quae in foris obuenire possunt, in iure romano determinatae sint, l. 3. 4. 5. 6. 10. 11. 12. et 13. *π. de LL.* neque facile alio quodam ex iure, prouinciali uel statutorio erui eas posse. Hoc itaque deficiente, casus obuientes, a Icto philosopho, ex dictamine rectae rationis (§. 6.) ceu ex primo fonte et origine, unde omnia illa iure enata sunt, (§. 12.) decidendi sunt. Hac ratione, si leges uniuersales, ueluti recessus imperii, uel leges particulares, ut leges prouinciales, municipales seu statutariae, et leges subsidiales, i. e. leges iuris romani, non adsint, ex primo fonte, aqua est haurienda, neque *in foris*, ad *Carpzouium*, qui ius speciale saxonium conscripsit, neque ad alios Doctores, quia compilatores seu commentatores aliorum iurium particularium sunt, recurrendum est.

§. XXXXII.

§. XXXII.

Hactenus paucissimis uerbis a priori demonstra-
uimus, qua ratione nemo posit esse Ictus qui
non sit philosophus. Nunc etiam tribus tantum,
ut loquimur, uerbis significabimus, quo modo hoc
etiam a posteriori elucescat. Prouoco ad ueteres illos
Ictos; quorum maxima pars stoicae philosophiae
addicta fuerat, *uid. Em. Merrill Obs. l. 1. cap. 1. seq.*
V. C. Eueradi. Ottonis Orat. de philos. stoica uet. Ict-
tor. et ex quorum responsis digesta compilata sunt,
haud leuem in philosophia operam posuerunt. Unde
etiam Ulpianus *in l. 1. §. 1. π. de Iust. et Iur. ait. ue-*
ram, non simulatam philosophiam affectamus.

Demonstra-
tur a poste-
riori.

Papinianus ille magnus Ictus, qui incompara-
bile et diuinum mentis lumen uocatur ab Excellentis-
simo Sleuogtio in Prolusione de Philos. Papiniani p.
m. 166. quam Gottl. Sleuogt. Dr. aliis progr. iunxit,
Ienae 1724. edidit, philosophia stoica haud leuiter
tinctus, et ueri falsique inueniendi arte instructus
erat. Inter nouioris aeuu iureconsultos grande il-
lud decus iurisprudentiae, Cuiacius, nec non Hoto-
mannus, Galli, per antiquitatis inuestigationem et
doctissimas interpretationes iurisprudentiae adhibi-
tas sui seculi tenebras discusserrunt, et Triboniani
saebras, ut ipse Hotomannus uocare solebat, pru-
denti interpretatione et inuestigatione plerasque
sustulit. Nec praetereunda sunt famigeratissima Ict-
torum nomina, Brunnemanni, qui per tres annos
Francofurti Logicam est professus, Meuii, Icti Gry-
phiswaldensis incomparabilis, de quo Hetvvichius
eiusdem Academiae D. et Prof. Medicinae in pro-
grammate apud Wittenium in memoriis Ictorum ita.

in Ictorum nostri seculi facile principe Mevio quid-
 quid in stoica sapientia, christiana pietate et prisco-
 rum Ictorum ingeniis miramur tanquam in prom-
 tuario quodam conclusum et a DEO in publicos usus
 reconditum fuisse nouimus. Nostri Seculi et mun-
 di, inter Ictos micantia lumina Thomafium, Gund-
 lingium, Bachemerum, qui Iurisprudentiam cum
 philosophia felicissime coniunxerunt, adduxisse sal-
 tem sufficiat, quorum immortalia scripta omnium
 praeconiorum laudes superant. Et haec sunt B. L.
 quae pro temporis spatio, et specimine academico
 in hac materia tanquam prima saltem rudimenta at-
 tegisse pro uirium mearum modulo animus fuit, si
 quid labori nostro aut meditationibus deesse aut
 liberius me sensisse tibi uidebitur, id pro copia abun-
 dantis ingenii supplebis et in meliorem partem in-
 terpretaberis, qua spe fiduciaria fretus com-
 pagem dissertationis meae inaugu-
 ralis claudo.

